

AANDACHT VOOR OUDEREN IN DETENTIE

Inhoud en doelstellingen van de cursus

Aandacht voor ouderen in detentie

01

Ouderen in detentie

Een beeld hebben van de kenmerken van ouderen in detentie

02

Veroudering

Begrijpen wat veroudering is

03

Behoeften bij ouderen in detentie

Inzicht verwerven in specifieke behoeften bij oudere gedetineerden

04

Het leven van Oscar

Inzicht krijgen in het levensverhaal van een gedetineerde

05

Take away message

Het zijn de kleine dingen die een wereld van verschil maken voor anderen

06

Een stap in het leven van Oscar

Ervaren hoe het is om als oudere in detentie te verblijven

1. Ouderen in detentie

Wat weten we over hen?

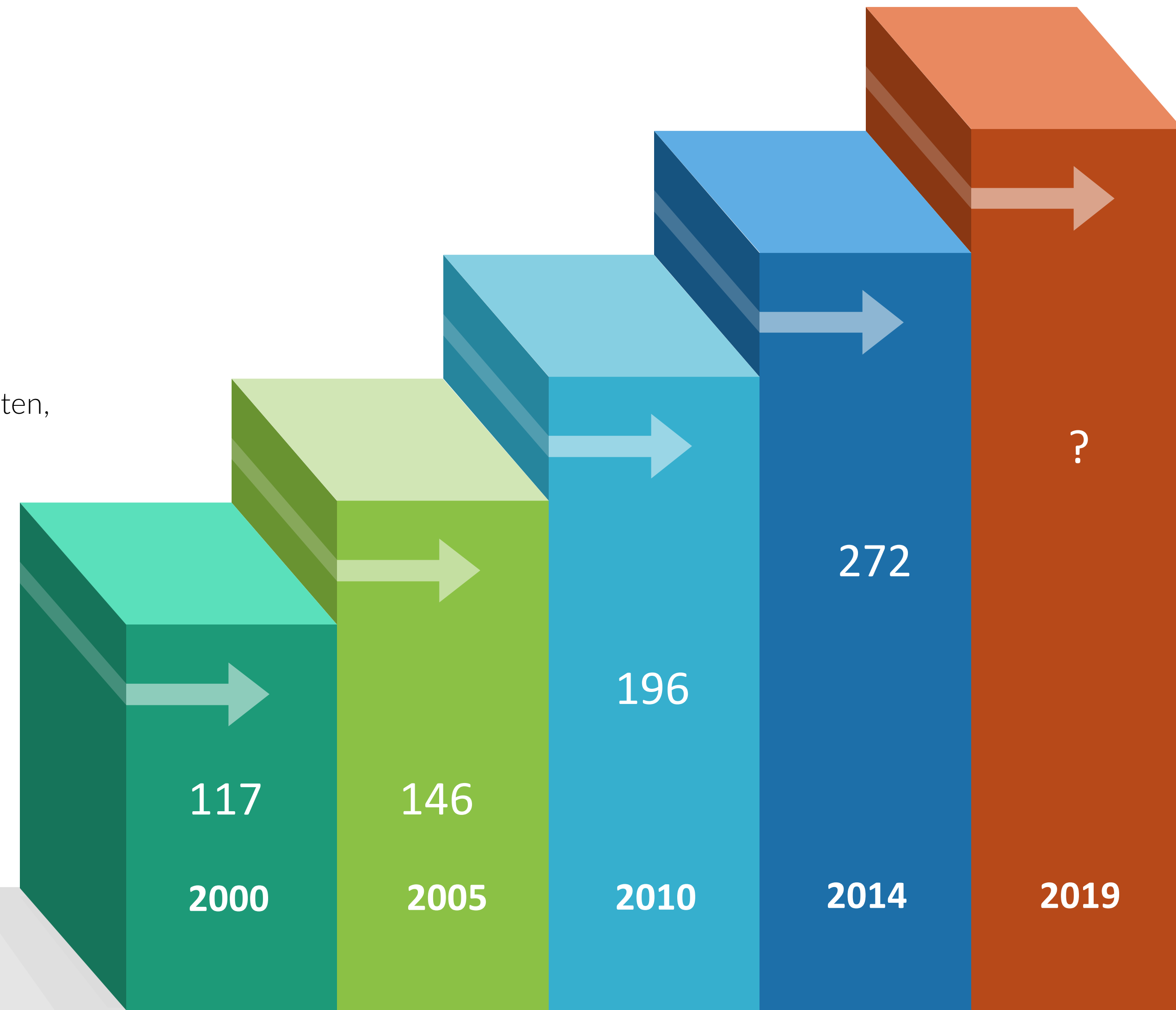
Vergrijzing van de samenleving Strengere bestraffing en uitvoering van straffen

90% van de oudere gedetineerden heeft de **Belgische nationaliteit**.

93% zijn **mannen**.

Belangrijk deel is verantwoordelijk voor seksuele delicten, naast levensdelicten, eigendomsdelicten, fraude en geweld.

Detentie omwille van drugs komt bij oudere gedetineerden minder voor.

1. Ouderen in detentie

Wat weten we over hen?

- ⇒ **Stigma “vieze oude man”**
- ⇒ **Veroorzaken minder ordeproblemen**
- ⇒ **Ontsnappen aan aandacht van penitentiaire bezorger**

2. Veroudering

Zijn deze stellingen juist of fout?

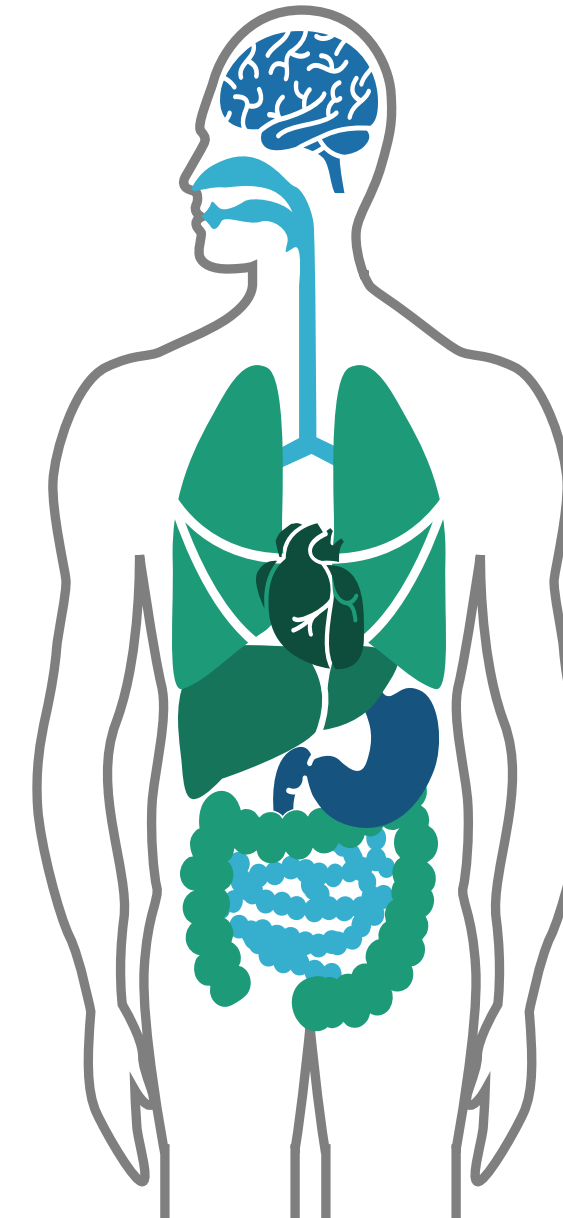
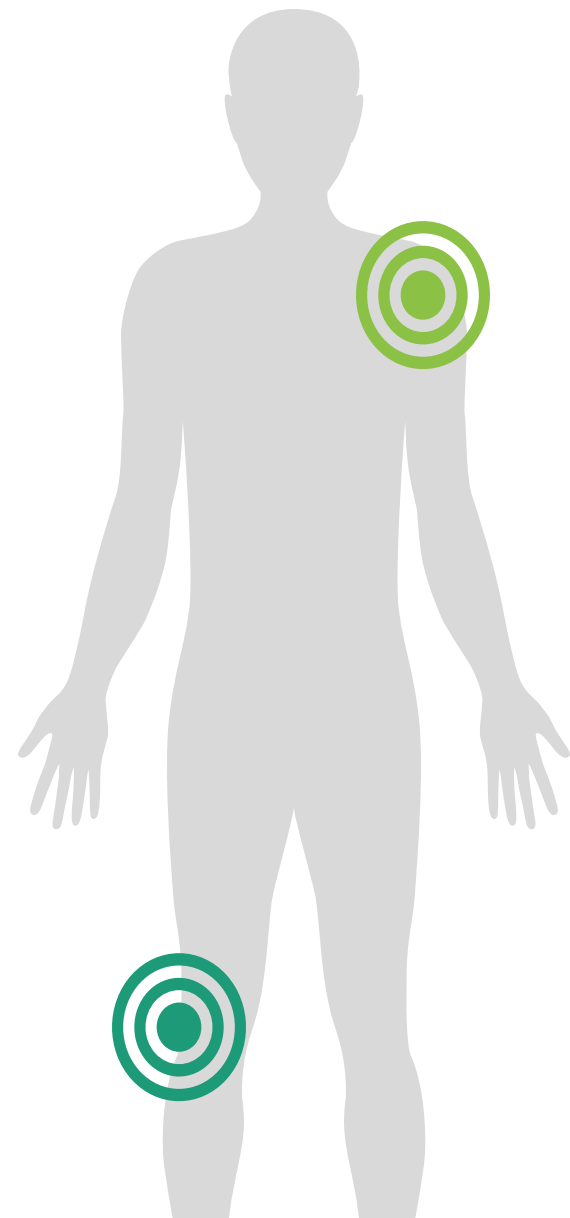
Door de veroudering wordt de huid dikker en stijgt onze lichaamstemperatuur.

Eén op vijf ouderen kan moeilijk een gesprek volgen met drie of meer personen omwille van slechthorendheid.

De spiermassa van ouderen is 15% minder dan die van jong volwassenen.

2. Veroudering

Waarover spreken we?

01

Functionele veroudering

02

Cognitieve en mentale
veroudering

03

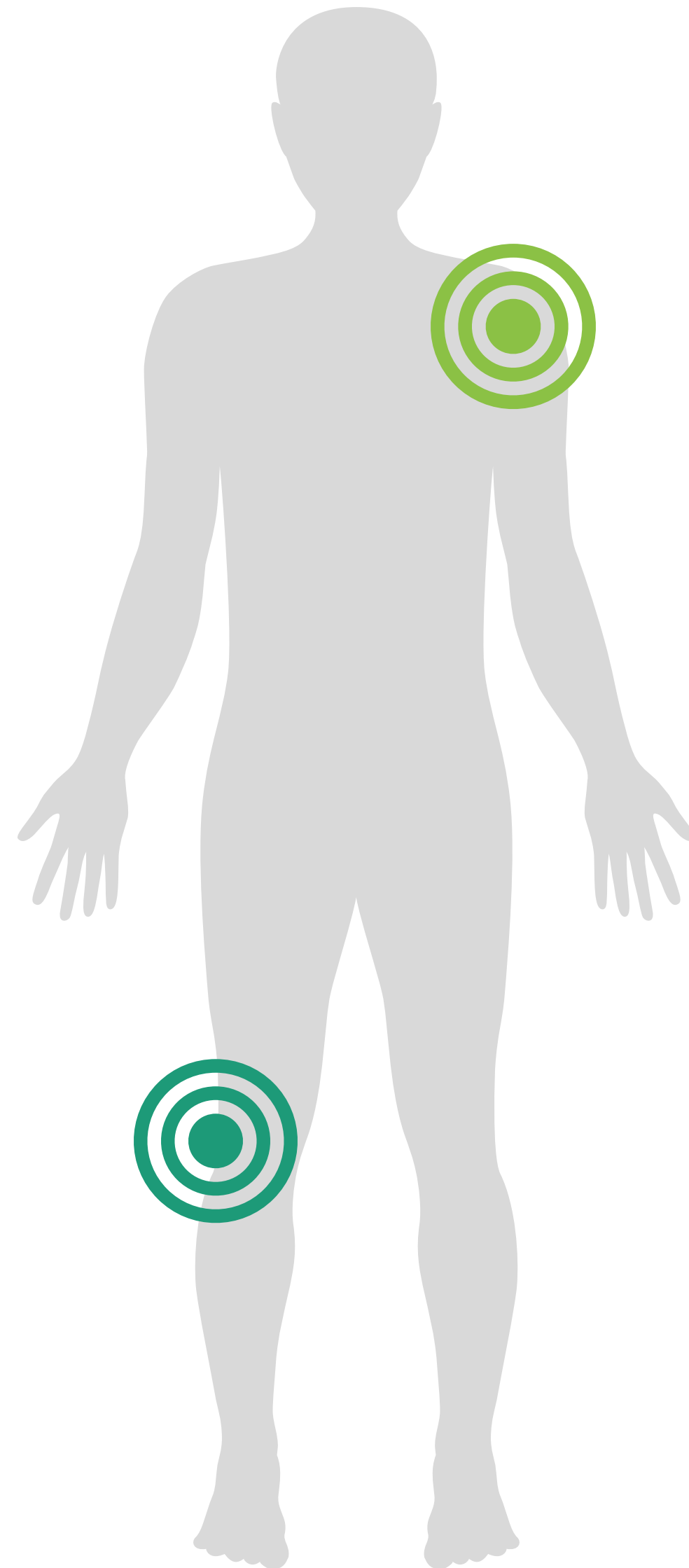
Lichamelijke veroudering

04

Sociale veroudering

2.1 Functionele veroudering

Wat hebben we nodig om zelfstandigheid te behouden en contacten te onderhouden met anderen?

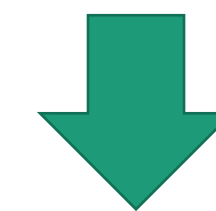
Mobiliteit

Goed kunnen blijven lopen. Het klinkt eenvoudig maar is vaak de sleutel tot zelfstandigheid. Hiervoor heb je intacte spieren, botten en zenuwen nodig voor stabiliteit en beweging, zintuigen voor het herkennen van obstakels en oriëntatie in de ruimte, hart en longen voor uithoudingsvermogen en cognitieve vaardigheden voor initiatief en het oplossen van problemen.

Zintuigen

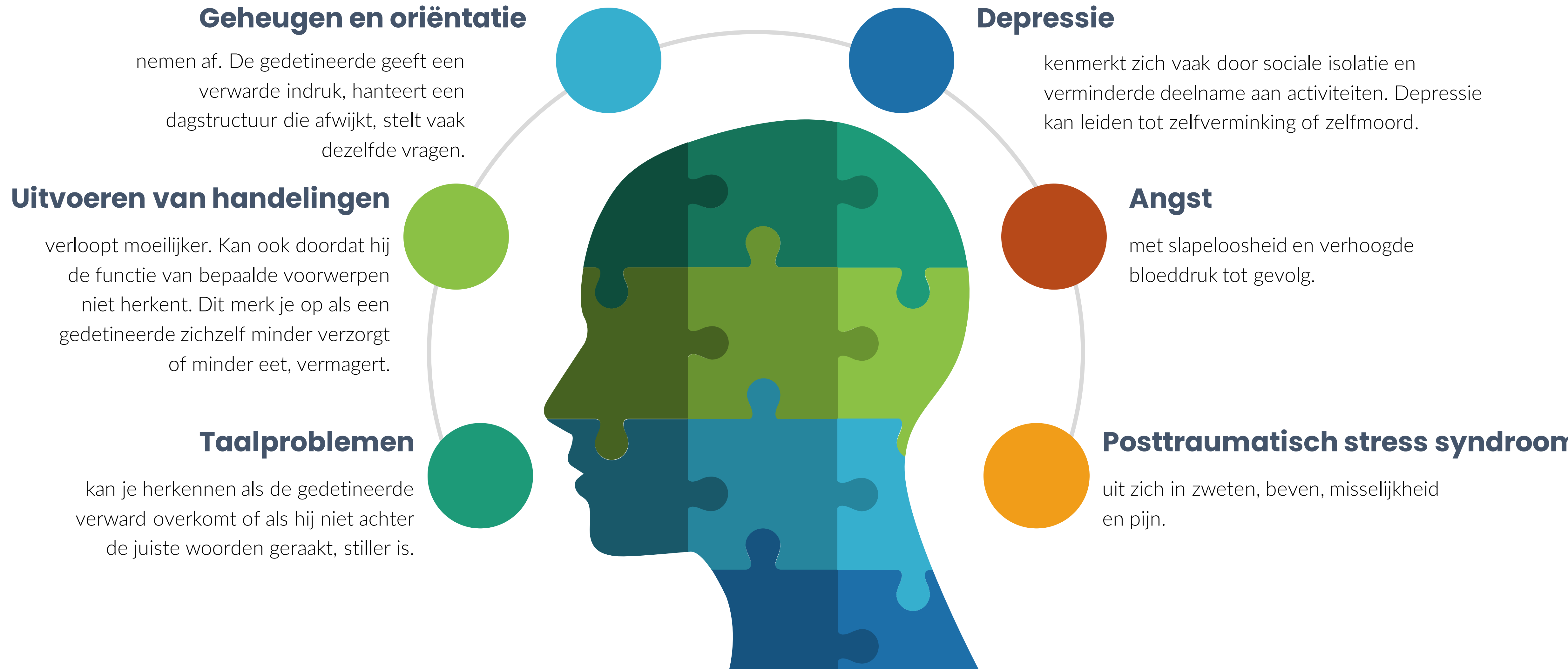
Zintuigen verbinden jezelf met de buitenwereld. Helaas verouderen alle zintuigen: het gehoor, het zicht, de smaak, de geur en tast verminderen. Visuele beperkingen en slechthorendheid hebben een grote impact op het sociaal functioneren.

Deze factoren hebben veel invloed op de mate waarin een gevangene **activiteiten van het dagelijks leven** (ADL) kan uitvoeren. Activiteiten van het dagelijks leven in de gevangenis zijn anders dan activiteiten van het dagelijks leven buiten de gevangenis. Bv de cel poetsen, op het bovenste bed klimmen, ...

2.2 Mentale en cognitieve veroudering

What's in the mind?

2.3 Lichamelijke veroudering

What's in the body?

LICHAAMSTEMPERATUUR

daalt omdat de huid dunner wordt waardoor er gemakkelijker afkoeling is. Ouderen ervaren meer koude.

DIABETES

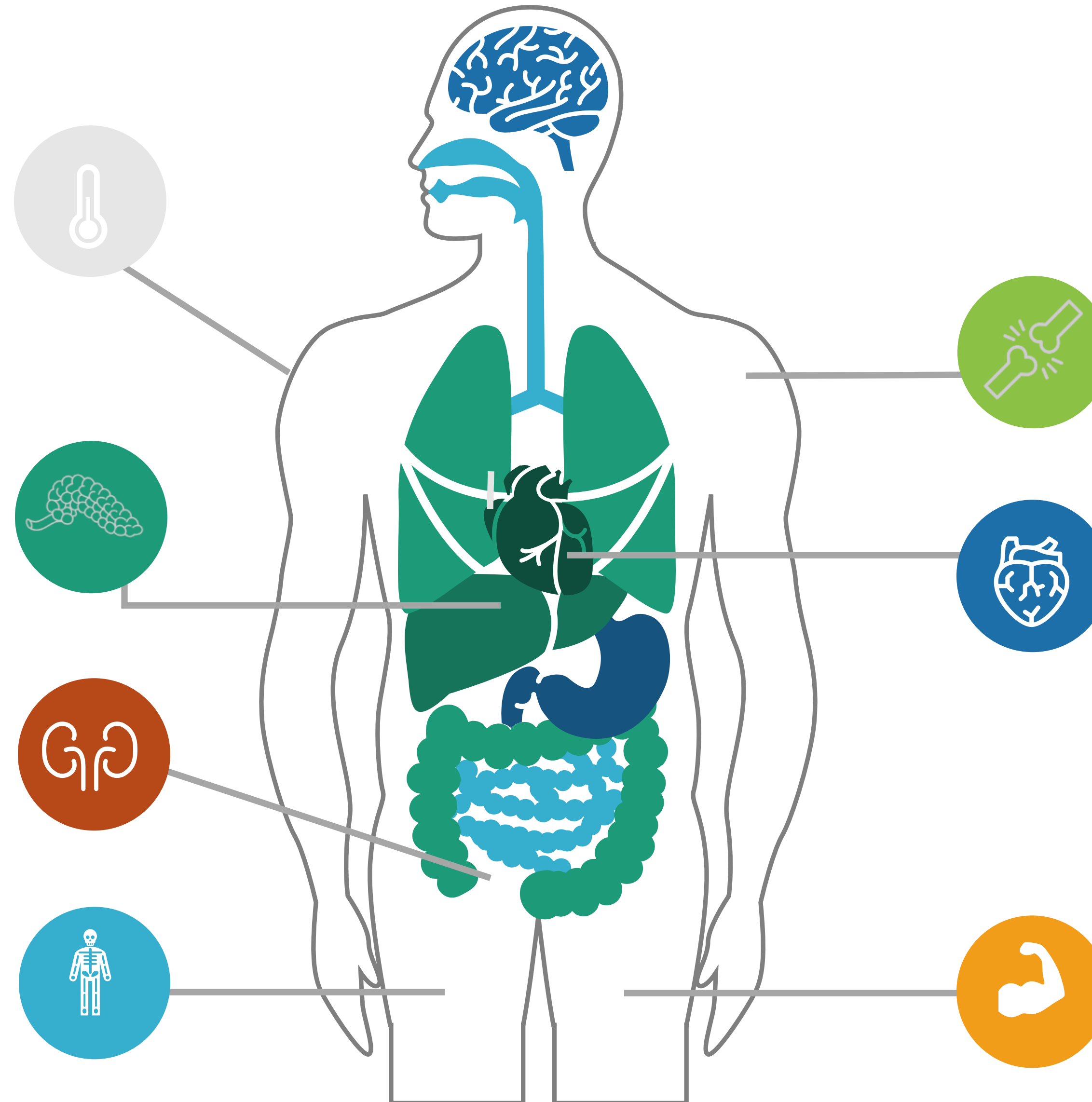
met als gevolg hypo- of hyperglycemie. Dit herken je door verwardheid, zweten, veel plassen en veel drinken.

OSTEOPOROSE

verhoogt de kans op breuken bij een val.

FREQUENT Plassen

door een vergrootte prostaat of door een verhoogde urineproductie 's nachts. Vaak leidt dit ook tot ongewenst urineverlies met bijhorende geurhinder.

ARTROSE

met als belangrijkste symptomen pijn, stijfheid en problemen bij het uitvoeren van dagelijkse activiteiten.

HART- EN VAATZIEKTEN

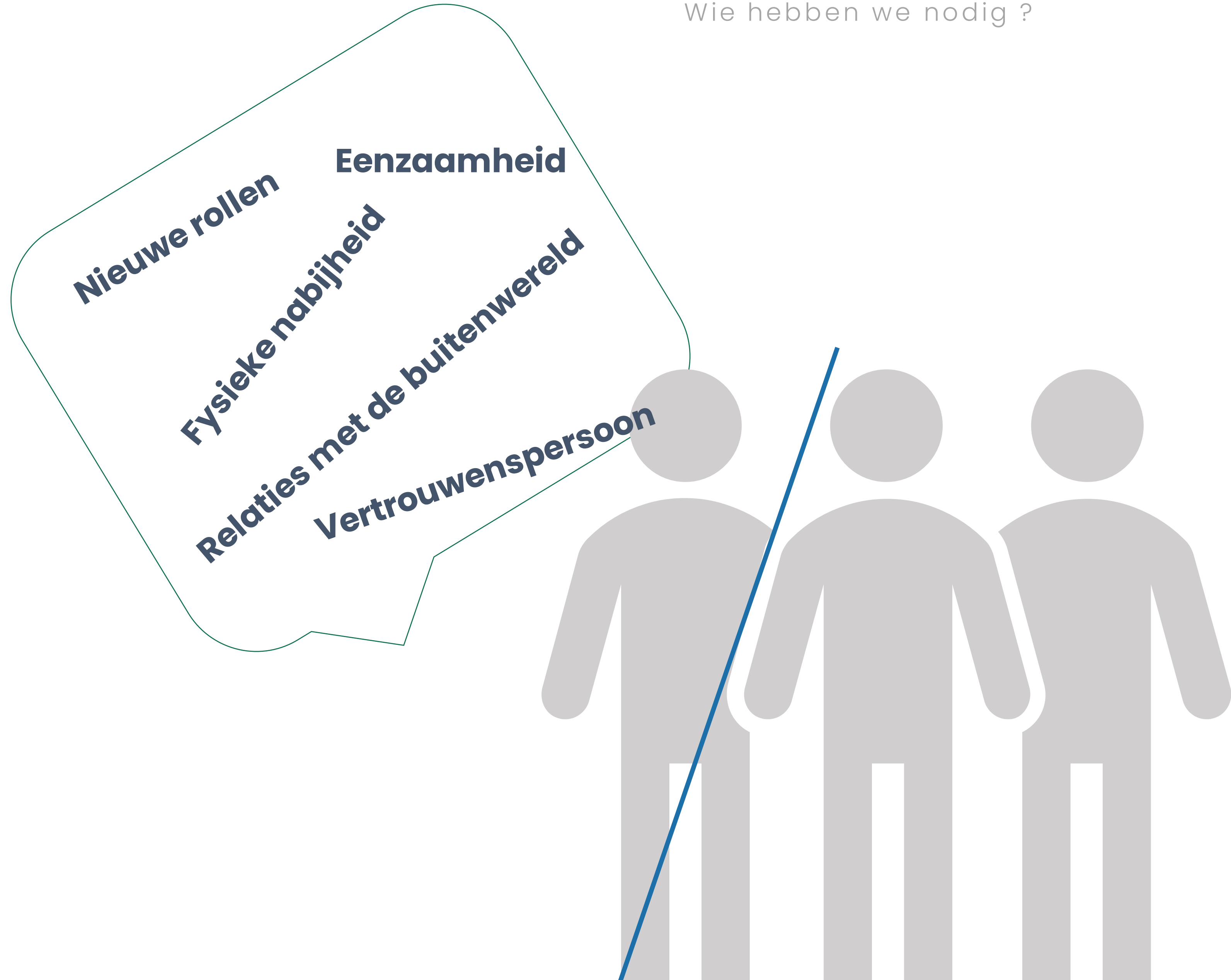
waardoor kans op hoge bloeddruk, hartinfarct en hersenberoerte.

VERMINDERDE SPIERMASSA

waardoor minder spierkracht en moeilijker om evenwicht te behouden.

2.4 Sociale veroudering

Wie hebben we nodig ?

Wanneer signaleren?

When to be alert?

FUNCTIONEEL & LICHAMELIJK

zweeten - beven
pijn veel
drinken frequent
plassen urinegeur
moeilijk lezen/TV
minder wandelen

COGNITIEF & MENTAAL

verminderde zelfzorg
symptomen van zelfverminking
zelfmoordgedachten
onverschilligheid agitatie
plotse agressie
slapeloosheid

SOCIAAL

verminderde deelname aan
activiteiten minder
in contact met
medegegedetineerden

Vraag het slachtoffer om te glimlachen en controleer of een mondhoek naar beneden hangt.

Laat het slachtoffer beide armen naar voren uitsteken en check of ze tegelijk omhoog gaan.

Stel vragen en ga na of het slachtoffer moeite heeft om je te begrijpen of moeilijk kan spreken.

Bepaal hoelang de klachten al duren. Schakel meteen medische hulp in en beperk de schade.

Opinie

Ga je akkoord of niet akkoord met de stelling?

Ouderen horen niet thuis in de gevangenis.

Het is beter dat alle gevangenen ouder dan 65 jaar op één locatie verblijven

Wat als...

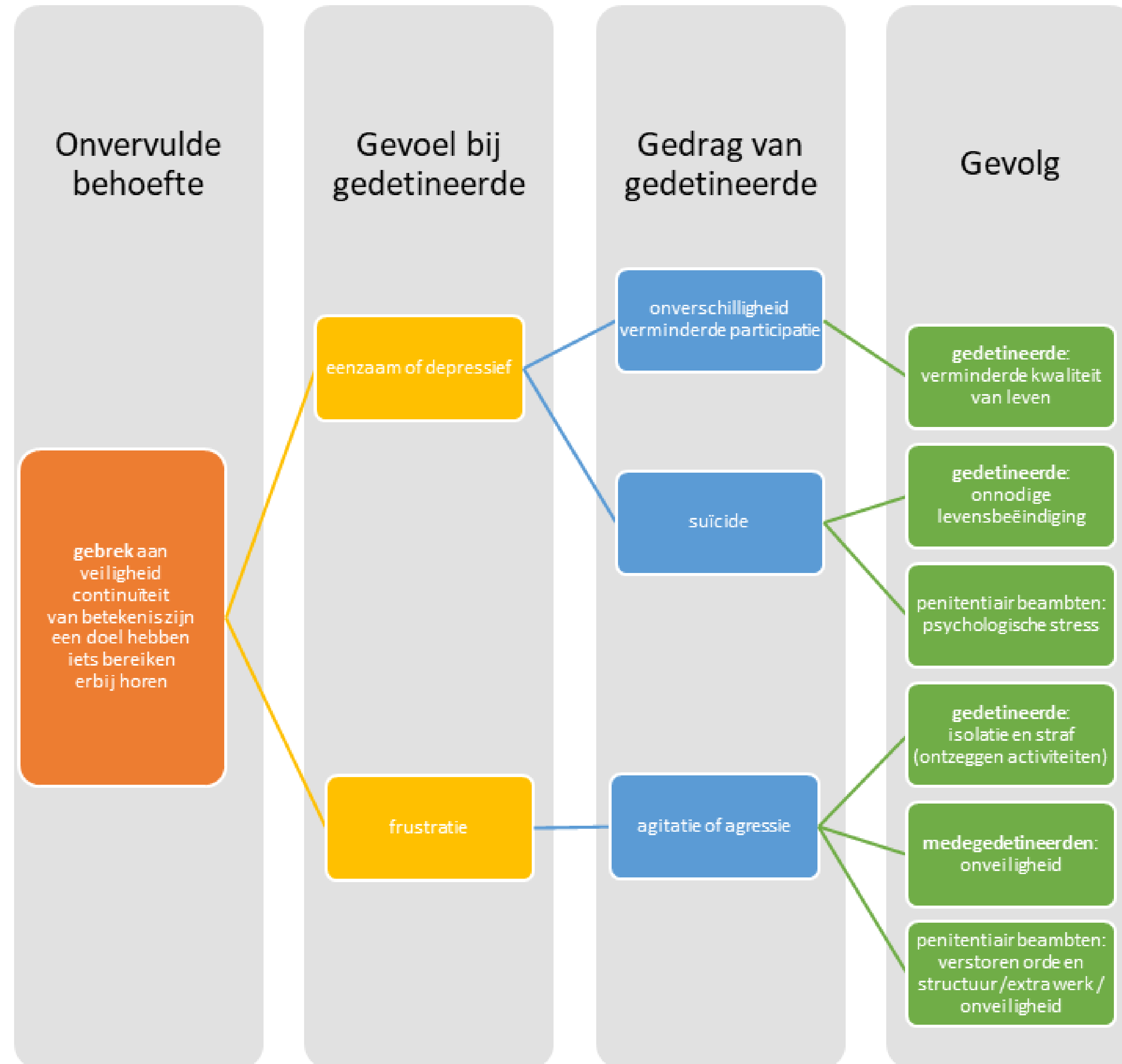
**een gedetineerde
onverschilligheid,
verminderde participatie,
suïcidegedachten,
agitatie of agressie
vertoont?**

**mede-
gedetineerden?**

gedetineerde?

bewakers?

Wat als...

“De beste manier om specifiek gedrag te verminderen, is het voorkomen ervan”

3. Behoeften bij ouderen in detentie

VOLGENS HET GEVOELSKADER VAN NOLAN

Veiligheid

Het ervaren van basiscomfort en leven zonder ondraaglijke angst en pijn

Continuïteit

Je hebt een identiteit met waarden en een levensgeschiedenis. Je wil dat wat je graag doet en wat je belangrijk vindt een plaats heeft in je leven en je werk vandaag.

Van betekenis zijn

Je wil je erkend en gewaardeerd voelen als persoon. Wat je doet en wie je bent is van belang. Je doet er toe.

Een doel hebben

Activiteiten die je doet, hebben een doel waardoor je het leven als zinvol ervaart.

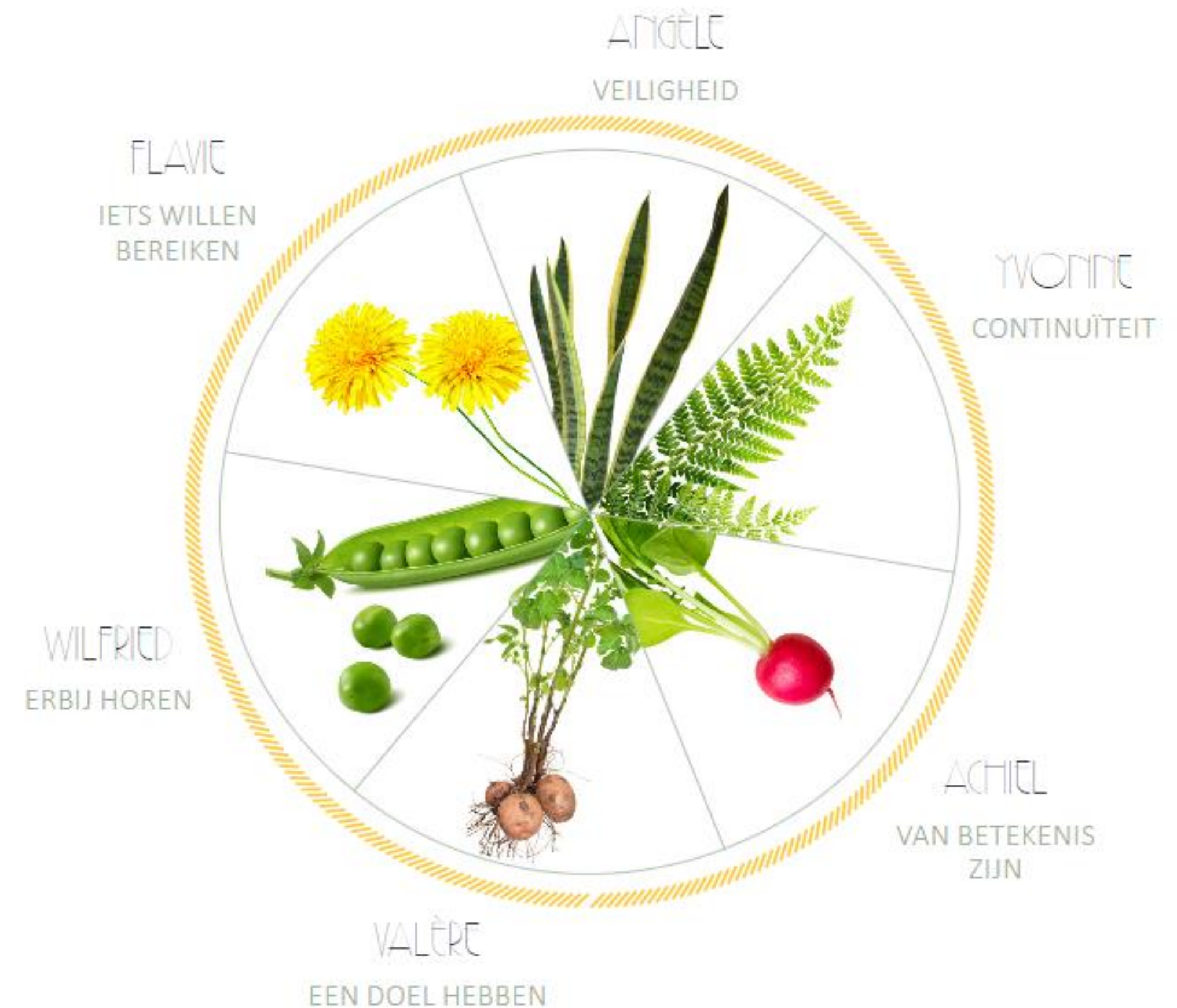
Erbij horen

Je hebt mensen rondom je heen waarmee je een betekenisvolle relatie hebt.

Iets willen bereiken

Je hebt een persoonlijk doel dat je wil bereiken. Je wil waardering voor de inzet die je levert om dit doel te bereiken.

Oscar

4. Het leven van Oscar

Welke vormen van veroudering herken je bij Oscar?

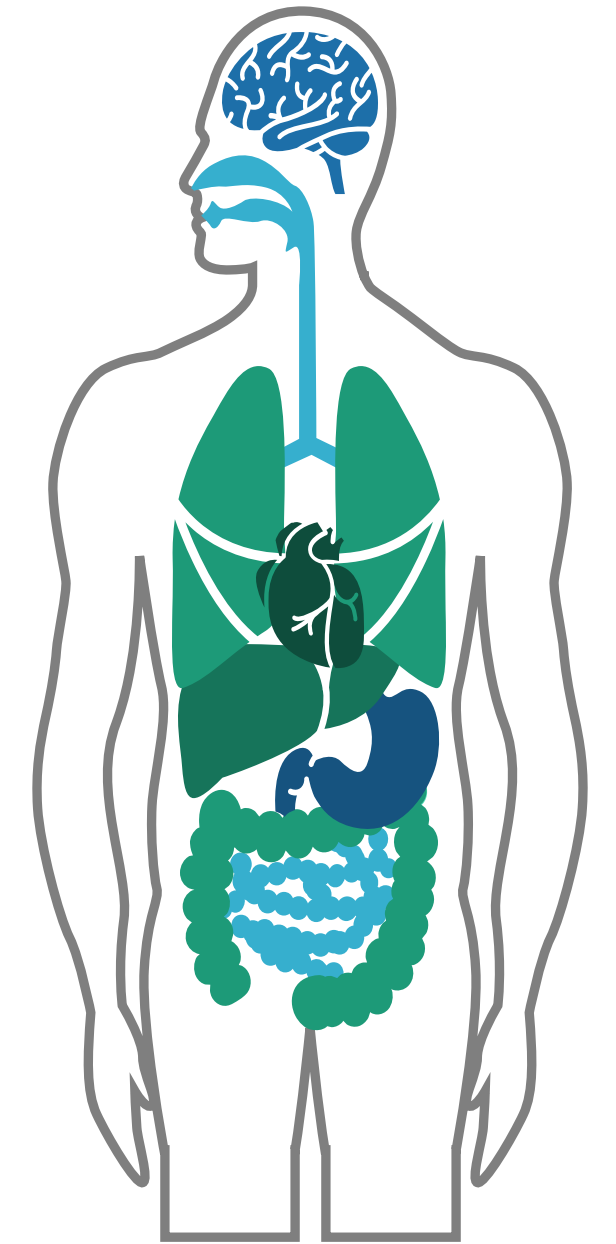
FUNCTIONELE VEROUDERING

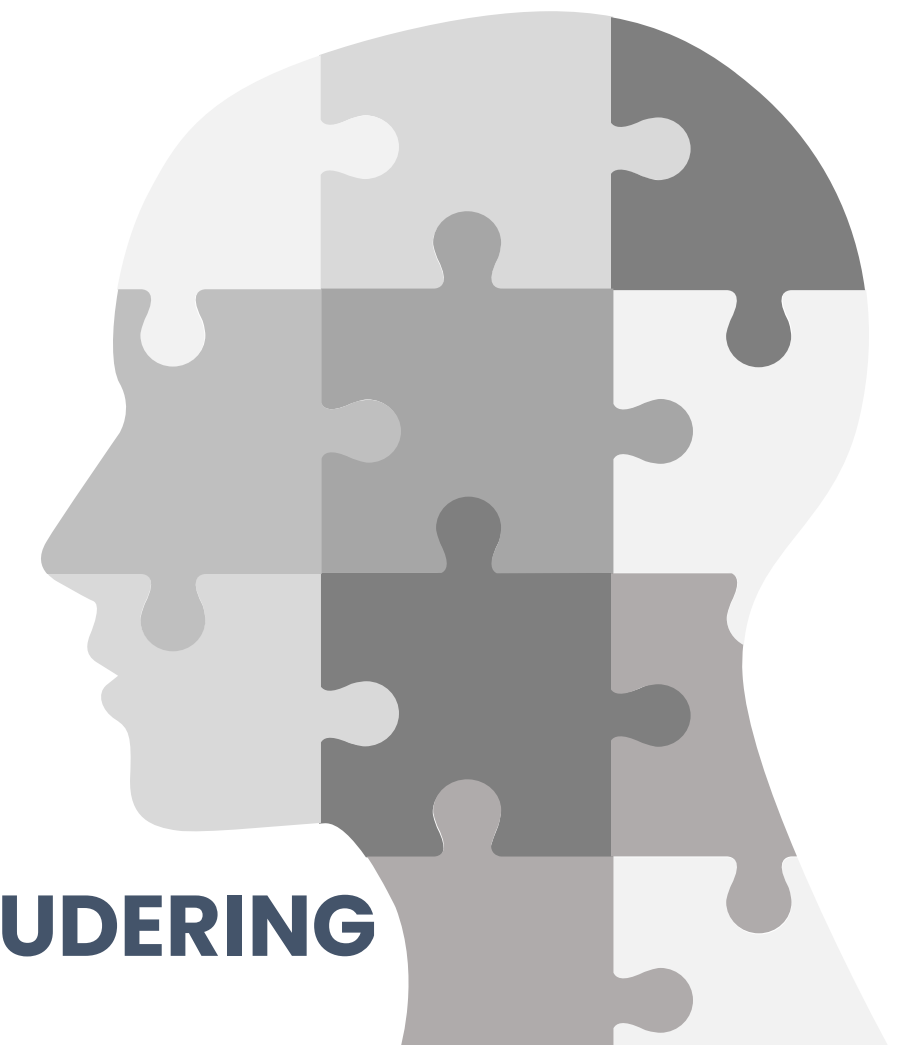
SOCIALE VEROUDERING

LICHAMELIJKE VEROUDERING

COGNITIEVE & MENTALE VEROUDERING

4. Het leven van Oscar

Welke behoeften herken je bij Oscar?

VEILIGHEID

EEN DOEL HEBBEN

CONTINUÏTEIT

ERBIJ HOREN

VAN BETEKENIS ZIJN

IETS WILLEN BEREIKEN

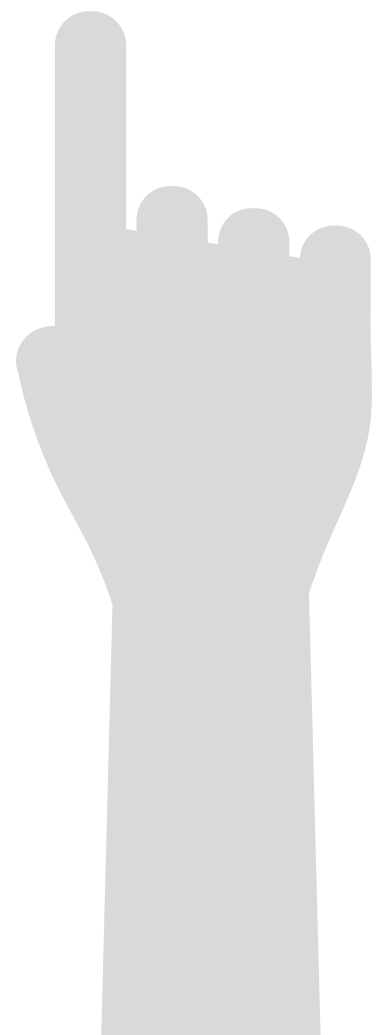

5. Take away boodschap

Professionele persoonlijke aandacht en gerichte doorverwijzing door jou als penitentiaire beambte is de basis voor het ervaren van een gevoel van autonomie en kwaliteit van leven bij oudere gedetineerden

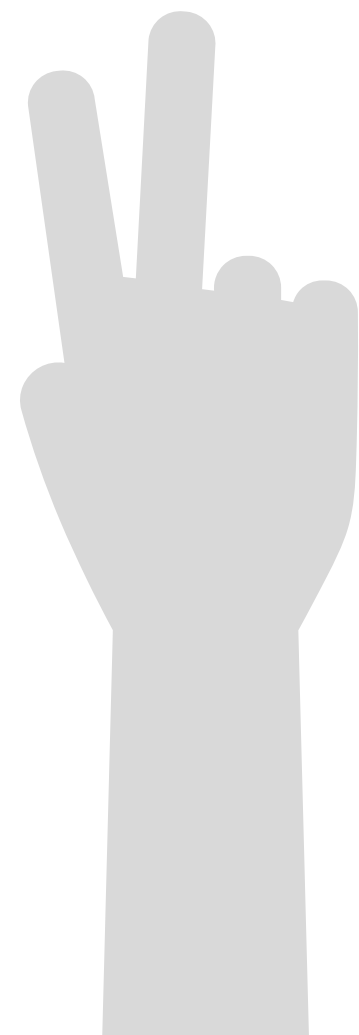
01

Verouderen is een normaal proces

02

Dit proces verloopt bij iedereen verschillend

03

Oudere gedetineerden zijn dubbel kwetsbaar

04

Als penitentiair beambte of zorgverlener ben je een sleutelfiguur in het vroegtijdig herkennen van veranderingen

05

Een oplossing ligt in het antwoord op de onvervulde behoefte ipv de focus op enkel de verandering

6. Stap in het leven van Oscar

Omdat ervaringen ons langer bijblijven...

Jullie hebben zonet Oscar ontmoet.
Hij neemt jullie mee naar zijn cel.

Iemand van jullie mag hierbij de rol van Oscar opnemen. Twee anderen nemen de rol van penitentiair beambte op. Een vierde college is de celmaat van Oscar.

Om de rol van Oscar op te nemen, trek je een simulatiepak aan waardoor je beperkt wordt in je mobiliteit. Je krijgt ook enkele accessoires die je zicht en/of gehoor beperken.

Eén beambte voert controle uit en controleert hierbij de cel van Oscar.

Met de steun van

Odisee
DE CO-HOGESCHOOL

Federale Overheidsdienst
Justitie

VUB VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

DEZE PRESENTATIE IS DEEL VAN DE CURSUS OSCAR, AANDACHT VOOR OUDEREN IN DETENTIE. NIETS MAG WORDEN
OVERGENOMEN OF GEKOPIEERD ZONDER TOESTEMMING VAN DE VERANTWOORDELIJKE AUTEUR.

Verantwoordelijke auteur: Diète Humblet